

Voinko saada HIV-tartunnan työssäni?

Koulutuspäivä vastaanottokeskuksille

Maahanmuuttovirasto 25.3.2015

Haastateltavana: LT Pia Kivelä, HUS

HUS

Tartuntataudit VOK:ssa

- Turvapaikan hakijoilla tarttuvia tauteja, kuten tuberkuloosia tai HIV:tä, esiintyy useammin kuin kantasuomalaisilla
- Riski tartunnan saamisesta voi aiheuttaa huolta turvapaikanhakijoiden parissa työskenteleville
- Realistinen suhtautuminen tartunnan mahdollisuuteen on tärkeää sekä turvapaikanhakijoiden inhimillisen kohtaamisen että työntekijän työhyvinvoinnin kannalta

HIV ja turvapaikanhakijat

- Osa turvapaikanhakijoista kuuluu HIV-infektion riskiryhmiin
 - Lähtöisin maasta, jossa HIV-infektion esiintyvyys aikuisväestössä on yli 1%
 - Taustalla riskikäyttäytymistä, kuten suojaamatonta seksiä, prostituutiota tai pistoshuumeiden käyttöä, verensiirtoja

Seuraavaksi käydään läpi vastaanottokeskusten työntekijöiden parista nousseita kysymyksiä HIV:stä työpaikalla

Kysymys:

Pitääkö käyttää hanskoja, kun poistaa sängystä HIV-positiivisen lakanat?

Entä tarttuuko HIV aivastaessa?

Muistutuksena: Miten hiv tarttuu?

MITEN HIV TARTTUU?

The infographic is divided into three columns, each with a yellow background and a red border. The first column shows a silhouette of a person in a red condom. The second column shows a syringe and a blood bag. The third column shows a pregnant woman and a woman breastfeeding. A small grey box with the text 'Miten HIV tarttuu' is placed between the second and third columns.

SUOJAAMATTOMASSA SEKSISSÄ:

- EMÄTINYHDYNTÄ
- ANAALIYHDYNTÄ
- SUUSEKSI

VEREN VÄLITYKSELLÄ:

- JAETUT HUUMERUISKUT
- VERENSIIRTO
- ELINSIIRTO

ÄIDISTÄ LAPSEEN:

- RASKAUDEN AIKANA
- SYNNYTYKSESSÄ
- IMETYKSESSÄ

Hiv tarttuu...

- ... emätin- tai anaalisyhdynnässä ilman kondomia
- ... suuseksissä ilman kondomia
- ... yhteisistä huumeidenkäyttövälineistä
- ... veren- tai elinsiirron yhteydessä
- ... hiv-positiiviselta äidiltä lapseen raskauden, synnytyksen tai imetyksen aikana

Muistutuksena: Miten hiv ei tartu?

Hiv ei tartu...

... päivittäisessä kanssakäymisessä, esimerkiksi:

- ruuan, juoman tai ruokailuvälineiden välityksellä
- pyyheliinoista tai lakanoista
- saunan lauteilta, uimahallista tai WC-istuimesta
- hyttysten tai muiden eläinten välityksellä
- syljen, kyynelten, hien, virtsan, ulosteen tai oksennuksen välityksellä
- suutelemalla, halaamalla, koskettamalla
- sosiaalisissa kontakteissa
- turvaseksissä
- terveeseen ihoon läpi

Vastaus

- HIV ei tartu kosketuksessa eikä ilman välityksellä, kuten lakanoita vaihtaessa tai henkilön aivastaessa

Kysymys:

Pitäisikö ajatella niin, että kaikilla asiakkailla olisi HIV (hanskat kädessä, jos veritartuntariski)?

Vastaus

- HIV ei näy ulospäin, joten tartuntaa ehkäiseviä toimenpiteitä tulee aina ja kaikkialla noudattaa
 - pistotapaturmien ehkäisy
 - kertakäyttöiset pistosvälineet
 - kondomi

Uskaltaako HIV-positiivisen
kanssa pelata jalkapalloa? Mitä
jos tulee haava ja joutuu
sitomaan haavan?

Vastaus

- HIV ei tartu terveeseen ihon läpi
- Haavan puhdistamisessa ja sitomisessa tulee noudattaa normaalia hygieniaa
 - Suojahanskat, puhtaat taitokset
- HIV-positiivista ei tule syrjiä tartunnan vuoksi vaan hänet tulee ottaa mukaan yhteiseen toimintaan kuten muutkin
- HIV-infektioon liittyy edelleen paljon ennakkoluuloja ja stigmaa, jotka huonontavat potilaiden elämänlaatua

Asiakkaan huonetta siivotessa
sain piston sormeeni. Löysin
lakanoiden välistä pistosruiskun.
Miten toimia?

Vastaus

- Pistotapaturman sattuesssa tulee ottaa välittömästi yhteyttä hoitavaan lääkäriin joko työterveyshuollossa tai terveysasemalla
- Lääkäri arvioi veren välityksellä tarttuvien tautien tartuntariskin tarvittaessa infektiolääkärää konsultoiden
- Mikäli tartuntariski arvioidaan korkeaksi, aloitetaan joskus ennaltaehkäisevä lääkitys

Onko vastaanottokeskusten tehtävä antaa seksivalistusta?

Vastaus?

- Turvapaikanhakijat ovat usein matalasti koulutettuja ja tulevat maista, joissa koulut eivät tarjoa seksuaaliterveyskasvatusta
- Turvapaikanhakijat ovat pääosin nuoria aikuisia, joilla useat terveysongelmat liittyvät nimenomaan seksuaali- ja lisääntymisterveyteen
- Vastaanottokeskuksen työntekijä voi olla luotettava henkilö, jonka kanssa keskustella aroistakin aiheista

Yhteenveto

- HIV-tartunnan saaminen työssä on hyvin epätodennäköistä
- On tärkeää tietää miten HIV tarttuu ja miten siltä suojaudutaan
- Epäselvissä tilanteissa tulee viipymättä kääntyä hoitavan lääkärin puoleen
- HIV-potilaita ei tule syrjiä tartunnan vuoksi
- Vastaanottokeskukset voivat olla luontevia paikkoja turvapaikanhakijoille keskustella seksuaali- ja lisääntymisterveydestä